

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. lapkričio 21 d.
(OR. en)

15737/23

COLAC 152

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Dalykas: Tarybos išvados dėl ES ir Lotynų Amerikos bei Karibų santykių

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl ES ir Lotynų Amerikos bei Karibų santykių; jas Taryba priėmė 2023 m. lapkričio 21 d. įvykusiame 3985-ajame posėdyje.

Tarybos išvados dėl ES ir Lotynų Amerikos bei Karibų santykių

1. Stipresnė ir modernizuota Europos Sąjungos (ES) ir Lotynų Amerikos bei Karibų (LAK) strateginė partnerystė yra svarbi kaip niekad. Suvienydamos jėgas, ES ir LAK gali prasmingai prisidėti prie tvaraus augimo skatinimo, teisingų ir atsparių visuomenių kūrimo ir taikos bei saugumo, įtraukaus daugiašališkumo bei taisyklėmis grindžiamos tarptautinės tvarkos stiprinimo. Bendros vertybės, konkrečiai demokratija, teisinė valstybė, lyčių lygybė ir pagarba žmogaus teisėms, turi išlikti ES ir LAK santykių pagrindu. Veikdami kartu ES ir LAK yra stipresni ir geriau pasirengę spręsti įvairialypius šiandienos pasaulyje kylančius iššūkius, įskaitant pasaulines klimato ir aplinkos krizes.
2. 2023 m. liepos 17–18 d. Briuselyje įvykusiame trečiajame ES ir Lotynų Amerikos ir Karibų valstybių bendrijos (CELAC) aukščiausiojo lygio susitikime atnaujinti šių dviejų regionų santykiai aukščiausiu lygmeniu ir dar kartą patvirtinta unikali jų partnerystė. Atviras, įtraukus ir konstruktyvus dialogas leido abiem regionams geriau suprasti vienas kito interesus, prioritetus ir rūpimus klausimus. Svarbu tęsti šį glaudesnio bendradarbiavimo procesą, be kita ko, stiprinant ES ir LAK šalių ryšius ir rengiant daugiau aukšto lygio vizitų.
3. Aukščiausiojo lygio susitikime nustatyta plataus užmojo ir į ateitį orientuota bendra darbotvarkė, kuri turėtų būti įgyvendinta per kelerius ateinančius metus. Taryba palankiai vertina naują ES ir LAK santykių pagreitį ir Europos Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „Nauja ES ir Lotynų Amerikos bei Karibų santykių darbotvarkė“, įskaitant nustatytus prioritetus ir siūlomus veiksmus.

4. ES ir LAK partnerystė stiprybės semiasi iš esminio abiejų regionų įsipareigojimo veikti laikantis visų siekių ir principų, kurie įtvirtinti Jungtinių Tautų (JT) Chartijoje, įskaitant suvereniteto ir teritorinio vientisumo principus, taip pat Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje ir tarptautinėje humanitarinėje teisėje. ES dar kartą patvirtina, kad svarbu propaguoti, ginti ir gerbti visas žmogaus teises ir pagrindines laisves, įskaitant saviraiškos ir žiniasklaidos laisvę, žmogaus teisių gynėjų ir žurnalistų apsaugą. ES taip pat dar kartą patvirtina, kad reikia stiprinti teisinę valstybę ir demokratiją, įskaitant laisvus ir sąžiningus, įtraukius, skaidrius ir patikimus rinkimus ir lyčių lygybę. ES su LAK palaikys glaudų dialogą dėl šių principų įgyvendinimo ir bendradarbiaus siekdama skatinti teisėmis grindžiamą požiūrį, kovoti su nelygybe, propaguoti teisę į švarią, sveiką ir tvarią aplinką, apsaugoti pilietinę erdvę ir kovoti su visų formų diskriminacija, įskaitant diskriminaciją dėl lyties, rasės, etninės ar socialinės kilmės, religijos ar tikėjimo, politinių ar kitokių pažiūrų, negalios, amžiaus, seksualinės orientacijos ir lytinės tapatybės.

5. ES toliau palaikys ryšius su LAK dėl neišprovokuoto ir nepateisinamo Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą, be kita ko, dėl jo padarinių, patiriamų ir toli už Europos ribų. ES ir CELAC aukščiausiojo lygio susitikimo deklaracijoje abiejų regionų vadovai išreiškė gilų susirūpinimą dėl tebesitęsiančio karo prieš Ukrainą, kuris toliau kelia didžiules žmonių kančias ir didina esamą pasaulio ekonomikos pažeidžiamumą, riboja augimą, didina infliaciją, trikdo tiekimo grandines, didina energetinį nesaugumą bei maisto stygių ir didina riziką finansiniam stabilumui. Vadovai taip pat pareiškė pritariantys pastangoms, kuriomis siekiama teisingos ir tvarios taikos pagal JT Chartiją. ES sieks LAK šalių paramos Ukrainos taikos formulei, be kita ko, būsimame pasauliniame aukščiausiojo lygio susitikime dėl Taikos formulės, užtikrinant atsakomybę už karo nusikaltimus, agresijos nusikaltimus ir kitus sunkiausius karo metu įvykdytus nusikaltimus, taip pat kovojant su Rusijos dezinformacija.

6. Siekiant tvirtos ES ir LAK partnerystės, reikia atnaujinti politinį angažavimąsi visais lygmenimis ir daugiašaliuose forumuose. Abiejų regionų lygmeniu ES toliau stiprins įtraukų dialogą ir bendradarbiavimą su CELAC, kas dvejus metus rengdama aukščiausiojo lygio susitikimus (kitas susitikimas įvyks 2025 m. Kolumbijoje) ir reguliariai rengdama užsienio reikalų ministrų susitikimus. Taryba palankiai vertina 2023–2025 m. dviejų regionų veiksmų gaires, pateiktas per ES ir CELAC aukščiausiojo lygio susitikimą, ir laukia jų įgyvendinimo. Taryba ragina skubiai įsteigti sutartą konsultacinį koordinavimo organą, kad būtų galima daryti pažangą vykdant bendrus įsipareigojimus.

7. Po 2023 m. liepos 17 d. Briuselyje įvykusio ES ir Karibų šalių vadovų susitikimo ES toliau palaikys ryšius su Karibų jūros regionu kaip atskiru paregioniu, pasižyminčiu savais ypatumais. 2024 m. įvyksiantis ES ir Karibų šalių ministrų susitikimas padės sustiprinti bendrą darbotvarkę, kuri apima bendradarbiavimą tokiais klausimais kaip klimato kaita, miškų naikinimo padarinių švelninimas, biologinės įvairovės apsauga, tarptautinės finansų sistemos reforma, privačiojo sektoriaus įtraukimas (ypač įgyvendinant strategijos „Global Gateway“ ES ir LAK investicijų darbotvarkę), socialinė įtrauktis, žmogaus socialinė raida ir saugumo iššūkiai. Būsimi santykiai bus plėtojami atsižvelgiant į naująją Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių organizacijos (ES ir AKRVO) narių partnerystės susitarimą ir šio susitarimo Karibų jūros regioninį protokolą. ES dar kartą patvirtina, kad reikia deramai atsižvelgti į darnaus vystymosi iššūkius, su kuriais susiduria mažos besivystančios salų valstybės dėl jų ypatingo pažeidžiamumo dėl klimato kaitos, įskaitant jūros lygio kilimą. Tai taip pat pabrėžiama rengiantis 2024 m. gegužės mėn. Antigvoje ir Barbudoje įvyksiančiai ketvirtajai tarptautinei konferencijai dėl mažų besivystančių salų valstybių. Taip pat bus toliau stiprinamas LAK ir ES atokiausių regionų, taip pat užjūrio šalių ir teritorijų, esančių LAK regione, bendradarbiavimas.

8. ES toliau rems nacionalines ir tarptautines iniciatyvas, kuriomis siekiama atkurti būtinas valdymo ir saugumo sąlygas, kurias leistų surengti laisvus rinkimus Haityje, užtikrinti galimybę teikti humanitarinę pagalbą gyventojams, kuriems reikia apsaugos, ir įveikti gilejančią daugialypę krizę.

9. ES toliau palaikys ryšius su kitomis subregioninėmis grupėmis ir regione veikiančiomis tarptautinėmis organizacijomis. ES yra įsipareigojusi reguliariai rengti aukščiausiojo lygio susitikimus su strateginėmis partnerėmis Brazilija ir Meksika. Ji toliau stiprins dvišalius politinius dialogus ir konstruktyviai palaikys ryšius su regiono šalimis įtraukimo dvasia, taip pat pripažindama nepaprastai svarbų pilietinės visuomenės organizacijų vaidmenį ir indėlį šioje srityje. ES toliau aktyviai remia taiką ir demokratinius sprendimus regione, kaip, pavyzdžiui, taikos proceso Kolumbijoje ir Venesuelos vadovaujamų derybų Meksikos procese atveju.

10. Daugiašaliu lygmeniu ES ir LAK yra natūralūs partneriai ir turėtų toliau stiprinti bendradarbiavimą siekdami atremti regioninius ir pasaulinius iššūkius. ES yra įsipareigojusi dirbti su LAK partneriais, kad būtų įgyvendinta Darbotvarkė iki 2030 m. ir pasiekti jos darnaus vystymosi tikslai (DVT), taip pat vykdant pasaulinio valdymo reformą, įskaitant tarptautinės finansų architektūros klausimą, kad pasaulinis valdymas taptų įtraukesnis ir veiksmingesnis. Turėtų būti tęsiamas tvirtas ES ir LAK angažavimasis Jungtinėse Tautose ir toliau reguliariai palaikomi ES ir Amerikos šalių žmogaus teisių sistemos ryšiai. Turėtų būti stiprinamas bendradarbiavimas PPO kontekste, ypač atsižvelgiant į būsimą 13-ąją ministrų konferenciją (MC13) ir vykstantį PPO reformos procesą.

11. Taryba pripažįsta, kad svarbu stiprinti ir plėtoti tvirtą ES ir LAK prekybos ir investicijų darbotvarkę, grindžiamą plačiu šių dviejų regionų dvišalių ir regioninių prekybos ir asociacijos susitarimų tinklu. Svarbiais prioritetais laikoma visapusiškas esamų susitarimų įgyvendinimas ir pasirašytų bei šiuo metu taikomų susitarimų ratifikavimas. Taryba palankiai vertina tai, kad tuoj bus pasirašytas modernizuotas susitarimas su Čile, tikisi, kad bus greitai baigtas rengti modernizuotas susitarimas su Meksika, ir atkreipia dėmesį į ES ir MERCOSUR vykdomą darbą.

12. Taryba palankiai vertina strategijos „Global Gateway“ ES ir LAK investicijų darbotvarkę, kurioje parodyti bendri ES ir LAK prioritetai ir kuri grindžiama aukščiausiais aplinkos ir socialiniais standartais, taip pat skaidrumu – būtent šiuo pagrindu veikia Europa. Kaip pakartota per patį pirmąjį 2023 m. rugsėjo 15 d. Santjago de Komposteloje įvykusį ES ir CELAC ekonomikos ir finansų ministrų susitikimą, strategijos „Global Gateway“ ES ir LAK investicijų darbotvarkei teks itin svarbus vaidmuo padedant šalinti investicijų spragas regione, siekiant sutelkti tiek privatųjį kapitalą, tiek viešąjį ES ir jos valstybių narių teikiamą finansavimą, laikantis Europos komandos požiūrio. Darbotvarkę taip pat padės daryti pažangą vykdant teisingą, žaliąją ir skaitmeninę pertvarką abiejuose regionuose, remiant vietos vertės grandines, ekonomikos augimą, žmogaus socialinę raidą, sveikatos sistemos atsparumą ir deramas darbo vietas, kartu skatinant bendradarbiavimą tokiose srityse kaip skaitmeninė transformacija, švietimas, socialiai atsakingo verslo aplinka, transportas, tvarios tiekimo grandinės, įskaitant svarbiausiųjų žaliavų tiekimo grandines, energijos vartojimo efektyvumas, saugios ir tvarios mažo anglies dioksido kiekio technologijos, prisitaikymas prie klimato kaitos, vanduo ir kt.

13. Pripažindama, kad dėl trigubos visos planetos krizės, susijusios su klimato kaita, biologinės įvairovės nykimu ir tarša, reikia stiprinti ES ir LAK partnerystę žaliosios pertvarkos srityje, Taryba pabrėžia, kad svarbu stiprinti dialogą, reglamentavimo sistemas, švietimą klimato klausimais, mokslinius tyrimus ir inovacijas bei investicijas, atsižvelgiant į didelį bendradarbiavimo siekiant neutralaus poveikio klimatui ir gamtai palankios ekonomikos potencialą. Pagrindiniai bendri tikslai tebėra visapusiškas ir veiksmingas Paryžiaus susitarimo įgyvendinimas, be kita ko, išsaugant galimybę pasiekti 1,5 °C tikslą, taip pat Biologinės įvairovės konvencijos ir Kunmingo ir Monrealio pasaulinės biologinės įvairovės strategijos, Visuotinės cheminių medžiagų strategijos, JT konvencijos dėl kovos su dykumėjimu (UNCCD), JT 2023 m. konferencijos vandens klausimais Veiksmų vandens srityje darbotvarkės ir Atvirosios jūros sutarties įgyvendinimas, ir vykstančios derybos dėl tarptautinio teisiškai privalomo dokumento dėl taršos plastikui, pirmininkaujant Peru ir Ekvadorui. ES bendradarbiaus su LAK partneriais, kad ne vėliau kaip 2030 m. būtų nustatytas pasaulinis įsipareigojimas pasauliniu lygmeniu patrigubinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos pajėgumus ir padvigubinti pastangas energijos vartojimo efektyvumo srityje. Pripažindama svarbų Amazonijos atogrąžų miškų vaidmenį ir kovos su miškų naikinimu svarbą tiek Amazonijoje, tiek kituose medžiais apaugusios žemės plotuose, Taryba palankiai vertina 2023 m. rugpjūčio mėn. Amazonės regiono bendradarbiavimo sutarties organizacijos (ACTO) priimtą Beleno deklaraciją ir dar kartą patvirtina, kad itin svarbu bendradarbiauti su šalimis partnerėmis siekiant kartu šalinti pagrindines miškų naikinimo ir alinimo priežastis, visų pirma atsižvelgiant į ES reglamentą dėl įtakos miškų naikinimui neturinčių tiekimo grandinių. Taryba ragina imtis veiksmų ir priiimti įsipareigojimus dėl vandenynų apsaugos, išsaugojimo, atkūrimo ir tausaus naudojimo rengiantis 2024 m. balandžio mėn. Atėnuose įvyksiančiai konferencijai „Mūsų vandenynas“ ir trečiajai JT konferencijai dėl vandenynų, kurią 2025 m. birželio mėn. Nicoje surengs Kosta Rika ir Prancūzija. ES yra pasirengusi bendradarbiauti su LAK partneriais, kad paspartintų veiksmus, susijusius su švairiu vandeniu ir sanitarijos paslaugomis visiems, taip pat skatinti integruotą vandens išteklių valdymą. Atsižvelgdama į abiejų žemynų atsakomybę už ilgalaikį pasaulinį apsirūpinimo maistu saugumą, ES bendradarbiaus su LAK didinant maisto gamybos sistemų atsparumą bei tvarumą ir naudosis dialogo ir bendradarbiavimo mechanizmais, be kita ko, mokslinių tyrimų srityje, *inter alia*, siekdama skatinti tvarų trąšų ir pesticidų valdymą ir gerinti dirvožemio būklę.

14. ES yra įsipareigojusi bendradarbiauti su LAK partneriais, kad būtų skatinamas atsakingas ir žmogų orientuotas ir teisėmis grindžiamas įtraukios skaitmeninės transformacijos modelis, kuriuo užtikrinama asmens duomenų ir privatumo, kaip pagrindinių teisių, apsauga, didinamas saugus ir visuotinis skaitmeninis junglumas ir kibernetinis saugumas, remiamas laisvas, atviras ir patikimas internetas, propaguojama skaitmeninės politikos konvergencija ir skaitmeninės atskirties, ypač lyčių skaitmeninės atskirties, panaikinimas ir skatinamas patikimas dirbtinio intelekto plėtojimas bei naudojimas. Su šiomis veiksmų sritimis susijusius klausimus sprendžia ES ir LAK skaitmeninis aljansas, kuris, remdamasis bendromis vertybėmis, išlieka atviras visoms suinteresuotoms LAK šalims; jie taip pat aptariami 2023 m. liepos mėn. šio aljanso bendroje deklaracijoje. Taryba palankiai vertina 2023 m. lapkričio mėn. įvykusį pirmąjį ES ir LAK dviejų regionų dialogą skaitmeninės politikos klausimais kaip svarbų žingsnį. Siekdama skatinti ES ir LAK skaitmeninio aljanso įgyvendinimą, ES dirbs Europos komandoje, be kita ko, pasitelkdama iniciatyvą „Digital4Development Hub“ („D4D Hub“). Taryba laukia regioninio programos „Copernicus“ centro Panamoje iškilmingo atidarymo ir optinio skaidulinio kabelio BELLA prailginimo, kad būtų užtikrintas saugus skaitmeninis magistralinis junglumas.

15. Taryba pabrėžia, kad abu regionai teikia didelę svarbą socialiniam teisingumui, ir rekomenduoja intensyvinti bendrą darbą siekiant skatinti socialinę sanglaudą ir lyčių lygybę, kovoti su nelygybe ir diskriminacija bet koku pagrindu, taip pat užkirsti kelią seksualiniam smurtui ir smurtui dėl lyties ir jį panaikinti, be kita ko, tais atvejais, kai jis pasireiškia naudojant technologijas arba naudojant technologijas jam sudaromos palankesnės sąlygos. Be to, Taryba pabrėžia, kad reikia didinti moterų ekonominę įgalėjimą ir sudaryti palankesnes sąlygas integraciniam augimui, kuriuo būtų atsižvelgiama į skirtingus poreikius ir užtikrinamos lygios galimybės jaunimui, čiaabuvių tautoms, Afrikos kilmės asmenims, LGBTI asmenims, vyresnio amžiaus asmenims ir asmenims su negalia. ES yra pasirengusi paspartinti darbą, susijusį su abiejų regionų partneryste sveikatos sistemų atsparumo ir vakcinų vietos gamybos srityje, taip pat su regionine Europos komandos iniciatyva dėl įtraukios ir lygių galimybių visuomenės. Taryba pripažįsta, kad būtinas platus dalyvavimas užtikrinant socialinį teisingumą, ir pabrėžia pilietinės visuomenės dalyvavimo ir konsultavimosi su ja visuose sektoriuose svarbą.

16. Taryba pabrėžia, kokia svarbi yra tolesnė parama ir advokatavimo pastangos siekiant įveikti humanitarines krizes, darančias poveikį LAK. Pripažindama, kad LAK regionas yra vienas iš daugiausiai gaivalinių nelaimių patiriančių regionų, ES palankiai vertina apskritai intensyvesnį bendradarbiavimą pasirengimo nelaimėms ir nelaimių rizikos valdymo srityje, taip pat ES ir LAK regiono keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais, kuris turi būti oficialiai įtvirtintas ES ir atitinkamų LAK regioninių tarpvyriausybinių institucijų bei valstybių susitarimo šiais klausimais memorandumu.

17. Taryba ragina stiprinti ES ir LAK bendradarbiavimą teisingumo ir saugumo srityje visais lygmenimis, teikiant pirmenybę tam, kad būtų sprendžiami daugialypiai ir vis didesni tarptautinio organizuoto nusikalstamumo keliami iššūkiai, darantys neigiamą poveikį abipus Atlanto. Jie apima didelės rizikos nusikaltėlių tinklus, narkotikus, šaunamuosius ginklus ir prekybą žmonėmis, taip pat korupciją, finansinius nusikaltimus ir nusikaltimus aplinkai, hibridines grėsmes, įskaitant kibernetinius nusikaltimus, dezinformaciją ir užsienio vykdomą manipuliavimą informacija ir kišimąsi. Remiantis sėkmingu bendru darbu įgyvendinant ES ir LAK partnerystę teisingumo ir saugumo srityje ir atsižvelgiant į 2023 m. rugsėjo 28 d. ES ir Lotynų Amerikos vidaus saugumo komiteto (CLASI) deklaraciją ir programos EL PAcCTO plataus užmojo II etapą, turėtų būti toliau plėtojama Europos komandos iniciatyva saugumo ir teisingumo srityje. Atsižvelgdama į labiau holistinį požiūrį, kurio LAK šalys laikosi siekdamos įveikti saugumo iššūkius, ES yra įsipareigojusi intensyviai bendradarbiavimą su LAK partneriais kovos su tarptautiniu organizuotu nusikalstamumu srityje, grindžiamą teisinės valstybės principu ir aukšto lygio pagrindinių teisių apsauga, siekiant panaikinti veiksnius, motyvuojančius siekti pelno, mažinti narkotikų pasiūlą ir paklausą, užkirti kelią nusikalstamumui ir skatinti stiprinti institucinius gebėjimus ir laikytis bendrų standartų. Taryba laukia 2024 m. įvyksiančio ES ir CELAC koordinavimo ir bendradarbiavimo kovos su narkotikais srityje mechanizmo aukšto lygio susitikimo.

18. Saugumo ir gynybos srityje Taryba palankiai vertina LAK šalių dalyvavimą ES bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP) misijose ir operacijose, skatina vykdyti daugiau bendros veiklos, pavyzdžiui, ES koordinuojamo jūrinio buvimo Gvinėjos įlankoje kontekste, taip pat stiprinti dialogą su LAK partneriais BSGP klausimais, pavyzdžiui, dialogus su Kolumbija ir su Čile.

19. Pripažindama itin svarbų mokslinių tyrimų ir inovacijų vaidmenį sprendžiant bendrus uždavinius, pavyzdžiui, dvejopos pertvarkos, visuotinės sveikatos ir kitose prioritetinėse srityse, Taryba ragina tęsti ir stiprinti abiejų regionų dialogą pasitelkiant ES ir CELAC jungtinę mokslinių tyrimų ir inovacijų (MTI) iniciatyvą, atnaujinant strategines MTI veiksmų gaires, be kita ko, atvirojo mokslo srityje ir siekiant stiprinti mokslinių tyrimų centrų vaidmenį. Taryba primena, kad svarbu intensyvuoti bendradarbiavimą aukštojo mokslo srityje, kad abiejų regionų studentai, akademiniai darbuotojai ir tyrėjai galėtų pasinaudoti mobilumo ir panašiomis galimybėmis, ir pabrėžia, kad Europos universitetų aljansai galėtų būti tinkami partneriai toliau plėtojant bendradarbiavimą su CELAC atstovais, remiantis turimomis tarptautinio bendradarbiavimo galimybėmis. Taryba pabrėžia, kad žmonių tarpusavio iniciatyvos turėtų išlikti ES ir LAK partnerystės pagrindu, ir ragina visus partnerius visapusiškai pasinaudoti galimybėmis, kurias suteikia programa „Erasmus+“ ir „Europos horizonto“ programa „Marie Skłodowskos-Curie veiksmi“.

20. Palankiai vertindama ES ir LAK forume „Pokyčių partneriai“ vykusias diskusijas, kuriose dalyvavo jaunimas, pilietinė visuomenė ir vietos valdžios institucijos, ir verslo apskritojo stalo diskusijas, kurios buvo surengtos prieš aukščiausiojo lygio susitikimą, ir atsižvelgdama į jų rekomendacijas, Taryba pripažįsta svarbų pilietinės visuomenės indėlį į abiejų regionų partnerystę ir ragina gilinti ir struktūrizuoti dialogą su jaunimu, pilietinės visuomenės organizacijomis, privačiuoju sektoriumi, profesinėmis sąjungomis ir vietos valdžios institucijomis. Taryba pabrėžia visapusiško pilietinės visuomenės ir jaunimo dalyvavimo visais partnerystės su LAK aspektais svarbą. Taryba palankiai vertina ir remia aktyvų Europos ir Lotynų Amerikos parlamentinės asamblėjos (EUROLAT), Tarptautinio ES ir LAK fondo, taip pat ekspertų grupių ir akademinės bendruomenės vaidmenį. Kiti svarbūs prioritetai yra ES viešosios diplomatinės pastangos, kultūros diplomatija ir ES ir LAK kultūrinių ryšių skatinimas. Šiuo atžvilgiu svarbus žingsnis bus ES, kaip garbės viešnios, dalyvavimas pirmą kartą tarptautinėje knygų mugėje, kuri vyks 2023 m. lapkričio 25 d.–gruodžio 3 d. Gvadalacharoje (Meksika).